

З РІЗДВОМ ХРИСТОВИМ!

Носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні є народ.

Стаття 5 Конституції України

№1 (17)

Наша

П'ЯТНИЦЯ,
5 січня '18

ГРОМАДА

7 січня православні відзначають Різдво Христове. Велике свято починається напередодні, 6 січня, з Різдвяного Святвечора.

Хай Різдво з тим завітає,
Чого серце забажає.
Хай несе у кожную хату
Щастя, радості багато,
Хай смачна кутя вам вдасться,

Хай в сім'ї панує щастя.
Щоб весела коляда
В хату радість принесла.
Христос рождається!

73 роки тому наш край визволено від нацистських загарбників

Земля змішалася з небом

Кіровоградська наступальна операція почалась на світанку 5 січня 1944 року. Через три дні, 8 січня, червоноармійці повністю очистили Кіровоград від німецьких загарбників. До 17 січня було визволено більшість сіл Кіровоградського району, в тому числі й Володимирівку, Катеринівку, Обознівку, Олексіївку. За участь у визволенні Кіровоградської області 412 воїнів удостоєно звання Героя Радянського Союзу. П'ятьох з них – Б. Габдрахманова, Г. Пенезка, П. Полинкіна, Г. Шабанова та З. Шаймарданова – відзначено за звільнення Кіровоградського району.

Історики підкреслюють, що дуже жорстокими були бої за Володимирівку. Першими сюди проникли бійці 6-ї роти 270-го полку 89-ї гвардійської стрілецької дивізії, але потрапили в засідку. 12 годин тривав запеклий бій з ворогом, у якого були танки, бронетранспортери. Після рукопашного бою 54 знесилених червоноармійців потрапили

мінометним полком, пізніше згадував: «Ми не знали ні дня, ні ночі, земля змішалася з небом. Грімилі вибухи бомб, снарядів, мін і гранат, тріщали кулемети й автомати, ревілі мотори літаків і танків. Коли ми вибили німців із Володимирівки, вона була, як головешка: чорна, задимлена, лише де-не-де залишалися сараї та будинки, а то все стояли димарі та печі». 1420 солдат і офіцерів полягли під Володимирівкою.

Довіку не забуде той січень жителька Катеринівки Людмила Мирна. «Коли німці відступали, то поверх пілоток баб'ячі хустки пов'язали, бо у вуха позамерзли. Надворі ж – 20 градусів морозу, – розповіла жінка. – А коли у сорок першому вони входили в Катеринівку, то нарядні були й дуже веселі. З губними гармошками, на мотоциклах!».

Розповіла Людмила Мирна і про те, як у січні 1944-го носила вечерю хрещеній матері: «Хоч і війна, хоч і біднота страшна, а як же вечерю не понести? Коли ж наші вступили Катеринівку, то все село раділо».

А ось що розповів житель Катеринівки Володимир Ткаченко: «Хоча у січні 1944-го мені було всього лише три роки, пам'ятаю, як у наших краях наступала Червона Армія. Я тоді жив в Обознівці. Гуде все, бомблять, а я з дідом Максимом і матір'ю в погребі сховався. Батько ж на війні був. І в полоні побував. Повернувшись додому у 1945-у, батько розказував, що в полоні йому, пораненому, хотіли ногу відрізати – так вирішив лікар-росіянин, який у німців служив. А німецький лікар сказав, що ампутації не буде, бо каліка не зможе «арбайтен» на Німеччину. І мого батька вилікували, він потім у Рурському басейні ішачив на німців».

Пам'ятник визволителям у Катеринівці

у полон. Їх загнали у селянську хату і спалили живими. Та одному бійцеві пощастило врятуватися, його переховувала до приходу наших у своєму погребі селянка Олександра Мешкова. З новою силою розгорілись бої, коли до наших підійшло підкріплення. Грімилі вибухи бомб, снарядів, мін і гранат, тріщали кулемети й автомати, ревілі мотори літаків і танків. Г. Тимошенко, який командував 212-м

Володимир Кухта: Коли я вперше побачив тут кар'єр, у мене виникла асоціація з кратерами на Місяці

Як ви, шановні читачі, уже помітили, редакція «Нашої громади» збирає матеріал для газети головним чином серед вас же. Нас, журналістів «НГ», цікавлять ваші спогади про минуле, ваші теперішні спостереження, ваші думки про те, як зробити життя кращим. Так ми добралися й до депутата районної ради члена виконкому Катеринівської сільської ради генерального директора ПАТ «Кіровоградське рудоуправління» Володимира Кухти.

«До школи мене віддали зарані»

Ось що розповів Володимир Валентинович про свої дитинство та юність:

– Народився я у місті Часовому Ярі на Донеччині. Батько очолював рудоуправління у тамтешньому комбінаті вогнетривів. Мама працювала в лікарні. У школу я пішов у шість з половиною років, всупереч такому правилу: не досягнула дитина семилітнього віку – нехай ще рік погуляє. Але мама все ж вирішила спробувати. Завела мене вона до директора, і той запропонував мені почитати твір... Карла Маркса. Я прочитав кілька рядків. Директору сподобалося. «Так його треба в другий клас одразу!» – сказав він. У другий клас мене, звісно, відразу не взяли. А в першому класі мені

було нудно. Інші вчили букви, я ж все це уже знав!

У старших класах я відчув потяг до математики. Нас трое таких хлопців у класі було. Спасибі вчительці, що помітила наші здібності. Вона влаштувала нас трьох у заочну математичну школу при Слов'янському педінституті. З восьмого до десятого класу ми навчалися в тій школі – поштою отримували завдання, поштою відправляли відповіді. А задачі в середній школі лускали як горіхи. На уроках математики за п'ятнадцять хвилин справлялися не тільки з основними, а й додатковими завданнями. А потім від нудьги головами вертіли, за що вчителька частенько нас виганяла з класу. Але ми її поважали.

Не сприйміть це за вихвалання, та мені справді було від кого успадкувати схильність до

математики. Мій дядько, Костянтин Якович Кухта, був доктором фізико-математичних наук, професором, членом секції технічної кібернетики при Вченій раді Інституту кібернетики АН УРСР, членом Вченої ради при відділенні математики, механіки та кібернетики АН України (детальніше про діяльність видатного українського математика Костянтина Кухти можна прочитати у Вікіпедії – Авт.) Батько, Валентин Якович, теж добре навчався. А шлях його до знань був зовсім не безхмарним. У 1942 році батька з багатьма іншими підлітками окупанти вивезли до Німеччини. У 1945-у його звільнили американці. Повернувшись додому, батько влаштувався на роботу в Часовоярському комбінаті вогнетривів і водночас вступив до вечірньої школи.

Закінчення на стор. 3

Ігор Туровський: Обладнання для експрес-аналізів суттєво підвищить ефективність роботи нашої амбулаторії

Третій тиждень працює Ігор Туровський (на знімку) лікарем загальної практики сімейної медицини у Катеринівській лікарській амбулаторії. Кореспондент «Нашої громади» завітав до Ігоря Володимировича, аби запитати, на які медичні послуги можуть розраховувати в Катеринівській амбулаторії жителі сіл об'єднаної громади. Та спочатку попросив лікаря розповісти про себе. Ось що повідомив Ігор Туровський. Йому – 27 років, родом – з Піщаного Броду Добровеличківського району Кіровоградської області. У дитинстві мріяв стати лікарем, навіть пробував «лікувати» домашніх кролів, що викликало подив у рідних (у роду Туровських ще не було медиків). Після школи вступив до Запорізького державного медичного університету.

– Навчався добре, старався, – каже молодий лікар. – Хотів здобути спеціальність, пов'язану з онкологією, але статус бюджетника не давав мені права вибору. Тоді держава саме взяла курс на розвиток інституту сімейних лікарів, і майже всім студентам нашого курсу довелося здобувати цю спеціальність.

Інтернатуру Ігор Туровський проходив у Кіровограді та Кривому Розі. Потім працював півтора року у третій поліклініці нашого обласного центру. Тоді й усвідомив, що робота сімейного лікаря йому – до душі.

– Протягом чотирьох годин – прийом пацієнтів у поліклініці, решта робочого часу – обслуговування людей у них удома, – так описав лікар ту свою роботу. – За мною закріпили вулицю Полтавську. Вона вважається близьким мікрорайоном, тож транспорту мені не виділили. Доводилося багато ходити пішки. Та все ж працювати сімейним лікарем мені подобалося. Шістьдесят відсотків пацієнтів – пенсіонери. Найпоширеніші недуги – серцево-судинні, цукровий діабет. У меншій мірі поширені хвороби шлунково-кишкового тракту. Якщо стан пацієнта – не гострий, призначав ліки, стежив за процесом лікування, коректував терапію. У складних випадках направляв хворих у стаціонар.

Катеринівка, куди запросили Туровсько-

го на роботу наприкінці 2017-го року, вразила його благоустроєністю, гарними дорогами.

– Хоча й моє рідне село не належить до занедбаних, – зауважив лікар. – Щоправда, гарні дороги там тільки в центрі. А ще мене в Катеринівці здивувало безкоштовним наданням деяких комунальних послуг. Я й не припускав, що таке сьогодні десь можливе.

За словами лікаря, не останню роль у його працевлаштуванні в Катеринівській лікарській амбулаторії відіграло те, що тут пообіцяли забезпечити його житлом. Незадовго до Нового року рада об'єднаної громади ухвалила бюджет, яким передбачено й кошти на придбання службової квартири для сімейного лікаря. Поки що Ігор Туровський проживає в Кропивницькому, в Катеринівку добирається власним авто, пальним же його забезпечує ПАТ «Кіровоградське рудоуправління».

А ось які враження склалися у лікаря Туровського від власної роботи:

– Першого тижня до мене звернулися п'ятнадцятеро людей. Наступного тижня їх побільшало, тільки за понеділок – вівторок

прийшли двадцяттеро. Словом, народ почав масово звертатися в амбулаторію. З якими хворобами? Та з тими ж, що й у місті, – ішемією, гіпертонією, цукровим діабетом.

А ось що повідомив Ігор Туровський у зв'язку з медичною реформою:

– Амбулаторія уже отримала комп'ютери, необхідні для реєстрації пацієнтів в e-health, для подальшої нашої роботи з цією електронною базою. Для людей ця реєстрація не означає ніяких складнощів. Всього-на-всього треба прийти в амбулаторію з паспортом і довідкою про присвоєння ідентифікаційного номера. Я кожному допоможу зареєструватися в e-health, укласти декларацію.

Після укладення пацієнтом декларації лікар Туровський стежитиме за станом його здоров'я, у разі потреби рекомендуватиме ліки, за потреби направлятиме в центральну районну лікарню чи вузькопрофільний медзаклад.

– Обстеження та лікування в амбулаторії для пацієнтів – безкоштовне, за них платить держава, – наголошує Ігор Туровський.

Нині він очікує на придбання для амбулаторії обладнання для експрес-аналізів (кошти на це в місцевому бюджеті передбачено також).

– Це дасть нам змогу на місці робити аналізи крові, сечі, брати печінкові проби, а значить – підвищити ефективність роботи амбулаторії, – сказав лікар Туровський. – Замовив я і небулайзер для інгаляції при лікуванні ГРВ, і пульсоксиметр, з допомогою якого можна виявити, зокрема, й пневмонію. Для того, щоб отримувати інформацію про роботу серцево-судинної системи пацієнтів, потрібен холтер ЕКГ. Кардіограф у нас є, глюкометр – також.

Ще у планах лікаря – відкрити в амбулаторії відділення денного стаціонару.

– Це було б чудово – мати таке відділення, – впевнений Ігор Туровський. –

Ми могли б тут і крапельниці ставити. Звісно, якщо стан пацієнта – не гострий.

Віктор ІВАНЕНКО

Про це писала «Зоря комунізму»

За популяризацію донорства

Медпрацівників Катеринівської дільничної лікарні похвалила районка в замітці «У взаємодії», опублікованій 20 червня 1970 року. Повідомляється, що цей заклад у взаємодії з товариством Червоного Хреста активно залучає людей до донорства.

І діафільми, і платівки

У Катеринівській школі широко застосовуються технічні засоби навчання, зокрема постійно демонструються учням наукові фільми. Про це повідомляється у публікації «Краще раз побачити» (газета за 17 вересня 1970 року), в якій проаналізовано стан впровадження технічних засобів в освітніх закладах району. Також повідомлено, що в районній фільмотечі є близько 700 наукових фільмів, 500 діафільмів, створюється фонотека з грамплатівок і магнітофонних записів.

Пильна санстанція

Про факти порушень техніки безпеки, виявлені районною санстанцією на підприємствах району, повідомив працівник цієї установи Ф.Шустір через «Зорю комунізму» 6 листопада 1970 року (публікація «Не забувайте про техніку безпеки на виробництві»). Згадується в матеріалі і Кіровоградське рудоуправління. «У цехах світло, чисто, затишно, – пише Ф.Шустір. – Та коли придивитись пильніше, то можна побачити чимало недоробок». Маються на увазі відсутність вентиляції в деяких цехах, неналежне зберігання кислоти в лабораторії. Впало в око пильному ревизору і наждачне точило в гаражі, не оснащене захисним екраном.

Володимирівські таланти

Щедрим на здобутки видався минулий рік для вихованців Володимирівської загальноосвітньої школи. Беручи участь у районних конкурсах та олімпіадах, вони показали гарні знання та навички.

Так, Юля Кравець стала переможницею районної олімпіади з географії – одного з найулюбленіших її предметів. Дівчина мріє про подорожі, відвідання пам'яток історії та культури, що стали надбанням всього людства. Віталій Токаренко переміг у другому районному етапі Малої академії наук.

Учениця четвертого класу Оля Брус посіла перше місце в районному етапі мовного конкурсу імені Петра Яцика. Оля добре навчається, пише вірші, казки та гарно малює. Перше місце виборів і дев'ятикласник Владислав Байрачний, який брав участь у районній олімпіаді з трудового навчання. Хлопцеві не було рівних у виготовленні виробів з деревини.

На районному чемпіонаті з інтелектуальних ігор відзначилася команда одинадцятикласників «Клітинка». Ставши переможцем, вона отримала право на участь у фіналі обласного чемпіонату з «Брейн-рингу» сезону 2017-2018 років.

Справжньою знаменитістю

Ними пишається Володимирівка

школи є другокласниця Поліна Ніколаєнко. Не зважаючи на свій юний вік, вона вже стала призером районного конкурсу художньої самодіяльності «Степові джерела». Поліна гарно співає, а ще вона любить малювати і, звісно ж, добре навчається.

Високі досягнення володимирівських школярів були б неможливими без наполегливої праці педагогічного колективу школи на чолі з Михайлом Єрофійовичем Жаруном. Розповідь про досвід роботи володимирівських вчителів читайте в одному з наступних випусків газети.

Владислав Байрачний у шкільній майстерні

Порушувати правила – дорого

З 1 січня 2018 року значно виросли штрафи за порушення правил дорожнього руху.

Як зазначається в постанові Кабінету міністрів, за керування автомобілем без прав штраф зростає у 20 разів – до 10 200 грн, за повторне таке порушення – до 40 800 грн.

Особи, позбавлені права керування, порушивши закон, сплачуватимуть штраф у розмірі 20 400 гривень, а за повторне вчинення цього порушення протягом року – 40 800 гривень. За перевищення швидкості в населених пунктах штраф становитиме 3 400 грн (раніше – 510 грн).

За те, що водій залишив місце ДТП, тепер доведеться заплатити 3 400 замість 225 грн раніше. До того ж, таке пору-

шення передбачає можливість позбавлення права керування транспортним засобом на строк до шести місяців.

Також набуває чинності постановою уряду про зміну Положення про порядок видачі посвідчення водія. Тепер термін дії водійського посвідчення, отриманого вперше, становитиме два роки. Якщо за цей час водій не отримає три або більше штрафів за порушення правил дорожнього руху, посвідчення видаватимуть на 30 років. В іншому випадку доведеться повторно складати іспити на знання ПДР.

Нагадуємо, що з 1 січня дозволена швидкість руху в населених пунктах зменшено до 50 км/год.

Що треба знати пацієнту

З 1 січня 2018 року пацієнти зможуть отримувати первинну допомогу безкоштовно в обраною ними сімейного лікаря. Декларацію з ним можна укласти будь-коли, навіть під час першого візиту до нього.

Базові аналізи в амбулаторії сімейного лікаря – теж безкоштовні. Пацієнт може скаржитися до Національної служби здоров'я у випадку, якщо сімейний лікар вимагатиме від нього додаткових коштів за лікування.

До відома громади

Виконавчий апарат Катеринівської сільської ради повідомляє, що закінчився термін договору оренди ставка загальною площею 8,94 га, який знаходиться в центрі села Володимирівки.

Володимир Кухта: Коли я вперше побачив тут кар'єр, у мене виникла асоціація з кратерами на Місяці

Закінчення. Початок на стор. 1

Потім закінчив технікум, інститут. Заочно. Бо продовжував трудитися на тому ж комбінаті. Усього він пропрацював там 44 роки. Уже після смерті батька я знайшов його записи на зразок щоденника. Там він згадує, серед іншого, і про Німеччину. І коли він тільки робив ці записи? Я ніколи не бачив його за цим заняттям. І якщо вже мова зайшла про моїх видатних родичів, назву ще одного – батькового двоюрідного брата Віктора Мотузін, одного з провідних радянських авіаконструкторів. Він працював з Туpoleвим, Мясищевим, Лавочкіним.

Коли я закінчував школу, батько радив мені здобувати спеціальність, пов'язану з гірничою справою. Та тоді саме з'явилися комп'ютери, і мене потягнуло до цієї сфери. Облюбована мною спеціальність називалася, здається, так: «автоматизовані системи управління». Але вступити до вузу не вдалося – провалився на екзамені з фізики, яку дуже не любив. І влаштувався в кар'єрі. Протягом року працював учнем токаря, учнем слюсаря. Досі пам'ятаю, як узимку труби таскав мерзлі.

«Директорці не подобалися мої запитання»

На запитання, чи не були проти такої його роботи батьки, Володимир Кухта відповів:

– Ні. Батько мені казав, що у гірничій справі маю пройти шлях від низу до верху. І після року роботи в кар'єрі я поступив на гірничий факультет Донецького політехнічного інституту. Коли закінчив його, влаштувався гірничим майстром у кар'єрі все того ж Часовоярського комбінату вогнетривів. А коли комбінат відкривав новий кар'єр, батько запропонував, щоб я став його начальником. І мене ним призначили.

Через деякий час директорка Часовоярського комбінату вирішила мене позбутися. Бо я на нарадах незручні запитання ставив, ідеї висловлював. Тим часом тут, у Кіровоградському рудоуправлінні, творилося казна-що: спеціалісти вищої ланки писали скарги один на одного. Про це стало відомо й у Часовому Ярі. І коли на виробничій нараді запитали, хто хоче піти сюди керівником, я запропонував себе. І правильно вчинив, що прийшов сюди. (Хоча тоді головний інженер об'єднання «Укрвогнетрив» мені й обіцяв: «Та тебе там за місяць з'їдять!».) Там, у Часовому Ярі, за жодної своєї ідеї не зміг би реалізувати. Там керівники – такі ретрогради! Нині працюють на техніці, якій піввіку, і стверджують, що вона – найкраща.

«Мені радили обіцяти і нічого не робити»

А ось що Володимир Кухта розповів про свої перші враження від рудника у Катеринівці:

– Коли мене у 1987-му призначили директором Кіровоградського рудоуправління, мені було тридцять років. Пам'ятаю, як уперше прийшов до кар'єру. І злякався побаченого. Тутешні гірничі роботи не витримували ніякої критики. На аналогічному підприємстві на Донеччині, де я працював перед цим, культура видобутку була набагато вища. А тут, користуючись тим, що корисні копалини виходили на поверхню, їх добували, копаючи невеликі ями. У мене виникла асоціація з місячними кратерами. Звичайно, так, як тут звикли, я працювати я не збирався. І мені тяжко довелося, коли намагався змінити психологію людей, їх ставлення до виробництва. Доводилося чути: не треба нам реформ, нехай і надалі буде як є.

Також пам'ятаю, що коли тільки став директором, до мене почали масово звертатися люди з проханнями. Наприклад,

працівники просили житло. Я з'ясував, що люди часто, отримавши у нас квартири, звільнялися і влаштовувалися на ЧЛЗ в селищі Новому. Зверталися до мене й представники місцевої соціальної сфери, і вирішити порушені ними питання підприємству часто було не під силу. Дехто мені радив обіцяти людям виконати їхні прохання і нічого не робити. Мовляв, і мій попередник так чинив. Та це – не мій стиль роботи. І мені, як це не складно, доводилося й відмовляти.

«Щотижня треба було тримати відповідь в обкомі»

Поцікавився кореспондент «НГ» у Володимира Кухти і ось чим: чи відчував він наприкінці 1980-х, що економікою, попри горбачовські реформи, все ще керували з обкомівських кабінетів?

– Ще й як! – відповів Володимир Валентинович. – Мені треба було щотижня приходити в обком партії, у відділ промисловості, і доповідати там про зроблене. Бувало, мене питали, чому так мало зроблено. Я пояснював: мовляв, уже тиждень стоїмо, бо задощило, в кар'єрі – багнюка, машини не їздять. А працівник обкому мені: подивись у ві-

У 1970-і роки

кно, про яку багнюку кажеш? У мене й тепер на душі все перевертається, коли згадую, як мене вичитували в обкомі. Розказую зараз про це зі сміхом. А тоді було не до сміху. Та з часом моє ставлення до таких речей змінювалося. Пригадую, як побував на засіданні районної групи народного контролю. Зателефонували мені на роботу і повідомили, що група народного контролю розбиратиметься, чому рудоуправління допустило спад обсягів виробництва на 1,3 відсотка, і що у зв'язку з цим я маю прибути на засідання такого-то дня о чотирнадцятій нуль-нуль. Я здивувався: невже це може бути предметом розгляду групи народного контролю? Почувши ствердну відповідь, я сказав, що можу зайти раніше чотирнадцятої години, бо на першу половину того дня я запланував деякі справи в місті. А у відповідь: щоб був рівно о чотирнадцятій. І от у вказаний час я зайшов у зал, де мало відбуватися засідання. Там уже сиділи представники народного контролю, пенсіонер. Згодом з'явився ще один, теж пенсіонер. Так вони сходилися протягом двадцяти хвилин. Нарешті, повсідалися в «президії». А у залі, крім них, – тільки я. Дали мені слово. Я й кажу: ви вже на пенсії, тож не заважайте працювати іншим, а я до вас надалі не прийду. Мабуть, то було останнє засідання районної групи народного контролю.

«Дехто плакав, бачачи, як вивозять продані БелАЗи»

Ось як Володимир Кухта описав голо-

вні етапи діяльності рудоуправління за час, протягом якого очолює це підприємство:

– Коли я прийшов сюди, воно було планово-збитковим. Техніка – розкидана на два кар'єри. Не робота – мука. Промучилися два роки. Бачу, не справляємося. Вирішив сконцентрувати потужності і людей на новому кар'єрі. Тим паче, що в старому виявилось набагато менше корисних копалин, ніж прогнозували геологи. Ми старий кар'єр законсервували, а згодом і ліквідували. А новий розвинули.

Ми вистояли навіть на етапі, коли нас хотіли приєднати до іншого підприємства. У 1990 році мене разом з головою трудового колективу підприємства викликали в Москву, в уряд СРСР. Ми пообіцяли, що за рік перетворимо підприємство на прибуткове. І 1991 року досягли цього. Та раптом – розвал СРСР. Кооперація, налагоджена між підприємствами Союзу, зруйнувалася. На наш каолін зник попит. Довелося самим шукати споживачів.

Поступово ми розвивалися, і випробування дев'яностих витримали.

У тих же дев'яностих відбулося акціонування підприємства. У 1994-у мене обрали генеральним директором уже акціонерного товариства. На початку 2000-х я задумався над питанням про технічну модернізацію, бо БелАЗи регулярно виходили з ладу. Тим часом до нас зачастили представники світових машинобудівних лідерів, в тому числі «Caterpillar» та «Komatsu», які пропонували свої машини. Якимось доручив співробітникам підрахувати, коли окупиться нова техніка, яку придбаємо, узявши кредит в банку. Не всім спеціалістам ця ідея подобалася. У нас звикли були до БелАЗів, до велетенських крокуючих екскаваторів, до колісного екскаватора, теж гігантського – вагою двісті тонн. І раптом – ідея перейти на сорокатонні екскаватори. Мені казали: це ж кредити, навіщо воно треба, якось обійдемося, працюватимемо потихеньку, як і працювали. Але рішення про модернізацію ми все ж ухвалили. Це було у 2007 році. Коли БелАЗи, продані нами, вивозили звідси, дехто плакав. А тепер спитай будь-кого з наших спеціалістів, що він думає з приводу модернізації, розпочатої десять років тому! Він гордо розповість про успіхи, яких досягли завдяки новій техніці. Та й цю техніку уже треба міняти, ресурс її закінчується. Але секрет нашого успіху – не тільки в машинах. Наш головний скарб – працівники. Я завжди кажу, що наші успіхи – це результат спільної праці.

«Не у вакуумі ж живемо!»

Порушив кореспондент «НГ» у розмові з Володимиром Кухтою і тему про потужну підтримку очолюваним ним підприємством місцевої громади, мовляв, навіщо вам ці зайві клопоти.

– Моя позиція – така: живемо не у вакуумі, а в соціумі, тож маємо підтримувати громаду, – сказав Володимир Кухта.

– До того ж, наше підприємство завдає шкоди довкіллю, це виражається і в тому, що селом рухається наш великогазовий транспорт, викидає вихлопні гази. Я переконаний: частину прибутку треба віддавати на розвиток території, де ведеш господарську діяльність. А тим часом представники агробізнесу, спостерігаючи за перетвореннями, які відбулися на селі за участі нашого підприємства, і самі повертаються обличчям до громади.

«Відпочинок у далеких краях – це не для мене»

На запитання про відпочинок Володимир Кухта відповів так:

– До чужоземних курортів не відчуваю ніякого інтересу. А рибалити люблю. І наодинці, і в компанії із сином. Рибалю на ставку в Катеринівці. Орендує його у сільської ради ПАТ «Кіровоградське рудоуправління». Ми, мабуть, єдині в області, хто взяв водойму в оренду не з комерційною метою, а щоб дати людям змогу гарно відпочити. Щороку зариблюємо цей ставок, щоб рибалкам було що ловити.

Також Володимир Кухта сказав, що його давня пристрасть – фотографія:

– Захопився цим, коли ще проживав на Донеччині. Відтоді перепробував усі види фотоапаратів. Останніми роками знімаю природу, наш кар'єр.

На завершення розмови кореспондент поцікавився у Володимира Кухти, чи все ще «не заросла народна стежка» до його будинку в Катеринівці.

– Завдяки моїй дружині – ні, – відповів Володимир Валентинович. – Тетяна стала тут ніби матір'ю Терезою. З якими тільки питаннями до неї не звертаються! Я їй вже лаю за це, бо до смішного доходить. Наприклад, якось заявили до нас о першій ночі два молодики, любителі випити, і скаржаться: «Тьотю Таню, поліція нас сльозоточивим газом оббризкала».

Коли ж вранці до нас додому хтось приходить, то щоразу ловлю себе на думці: сталася трагедія, когось не стало. Звісно, допомагаємо в таких випадках. А хіба по-іншому можна?

Віктор КРУПСЬКИЙ

Валентина Коряк: Хтось більше любив читати про війну, хтось – про життя й любов

В Олексіївку, куди Валентину Анатоліївну Коряк направили бібліотекарем, з райцентру Велика Виска вона добиралася попуткою. Вмовила водія, який віз із Новомиргорода цеглу для нового клубу, взяти її хоча б у кузов. Так і приїхала, сидючи на цеглі. Було це 20 серпня 1957 року. Навіть подумати тоді не могла, що назавжди оселиться в цьому селі, що тут минуть найкращі роки її життя.

– Ви не уявляєте, яку бібліотеку я застала, – згадує пенсіонерка. – Кілька стелажів з книжками в кімнаті, що слугувала й за клуб. Тут збиралися хлопці й чоловіки, щоб пограти в шашки, доміно. Кімната не опалювалася. Якщо говорити про самі книги, то переважно більшість їх становили твори Леніна і Сталіна.

Ще в школі вона мріяла вивчитися на медика. Вступні екзамени здала, але не пройшла за конкурсом – не вистачило балів. Повернулася додому. Поки міркувала, що далі робити, ходила в районну бібліотеку, де вже стільки років була одноєю з найкращих читачок. Якось їй запропонували стати ученицею, і вона погодилася, а після кількомісячного стажування отримала перше і, як потім з'ясується, єдине направлення на роботу. Необхідні знання здобувала заочно в Олександрійському училищі культури, де було й бібліотечне відділення.

– Окремо існувати бібліотека почала, коли з нового клубу вибралася колгоспна контора, і її кімнату віддали в моє розпорядження, – продовжує Валентина Анатоліївна. – Із закупівлею книг проблеми не було, їх бібліотекам постачали централізовано і з кожним роком все більше й більше.

На початку шістдесятих років в селі ще не було телевізорів, і книги разом з періодичними виданнями для багатьох людей були єдиним вікном у світ. Валентина Анатоліївна розповідає, що в селі виникли справжні читацькі династії. Одна з них – сім'я Назаренків.

– Глава Іван Сидорович працював у колгоспі механізатором, але стільки, скільки він читав книг, не читав ніхто. Раз на тиждень навідувався до бібліотеки з незмінною голубою сумкою, щоб обміняти прочитані книги.

На конкурс «А ще був випадок...» Не зрозумів гумору

Як розповідалося у попередньому номері «Нашої громади», житель Лісного Микола Ярмоленко має солідний стаж весільного тамади. Звісно ж, він був свідком багатьох кумедних ситуацій. Про один з таких випадків Микола Васильович розповів кореспонденту «НГ».

Перш за все чоловік повідомив, що для поліпшення загального настрою на весіллі використував ось який гумор

ристинний прийом. Він, тамада, оголошував, що йому потрапив лист такого-чоловіка (присутнього на торжестві) до такого-то (теж присутнього), і, доставши з кишені аркуш паперу, читав написане на ньому. То були нісенітничі, вигадані Ярмоленком, але дуже смішні.

За словами Ярмоленка, присутні лягали зі сміху, коли чули, що в такого-то земляка, відомого своєю порядністю та скром-

Його дружина теж була активною читачкою, потім – їхні діти і внуки. Ще такими ж охочими до книг були сім'ї Обреж та Іщенко, – каже колишня бібліотекарка.

Частими відвідувачами бібліотеки були школярі. Вони тут знаходили необхідну літературу для написання рефератів, для виконання інших домашніх завдань. Валентина Анатоліївна готувала для них тематичні збірки книжок і газет, допомагала порадами.

На запитання, яка література користувалася найбільшою попитом в дорослому населенні, моя співрозмовниця відповіла:

– Усяка література користувалася попи-

том. Хтось більше любив читати про війну, хтось – про життя й любов.

З часом їхня бібліотека виросла з приклубної до сільської. Тепер уже її читачами були й мешканці Осикуватого та Лісного. Це додавало Валентині Анатоліївні клопотів, адже треба було регулярно виїздити з книжками в ці села. А ще до її обов'язків входило опитування читачів, відвідання виробничих дільниць з новинками літератури.

– Як і на виробництві, мені теж доводився план, – каже колишня бібліотекарка. – Наша бібліотека повинна була мати не менше

ністю, – з десяток позашлюбних діточок. Бувало, оголошувалися тамадою й сороміцькі подробиці, нібито викладені в чужому листі.

Та не всім такий гумор подобається.

– Наприклад, не зрозумів моїх жартів один учасник весілля в Мар'янівці Маловисківського району, виконроб, дуже бундючний і гоноровитий чоловік, – пригадав Микола Ярмоленко. – Він як почув про позашлюбних дітей, яких я йому приписав, то відразу надувся як сич. І жінка його стала як та хмара. Невдовзі

відрізняються кращим фізичним і психічним здоров'ям. До речі, в деяких країнах обійми успішно використовуються як додаткова терапія при лікуванні дітей-аутистів. Стан таких малюків помітно поліпшується.

Фахівці закликають всіх батьків не скупитися на ласку і обіймати малюків якомога частіше.

Скільки їсти меду

Для профілактики доросла людина може з'їдати по 60-100 г меду на добу у кілька прийомів, розділивши цей об'єм на 4-6 порцій. Для дітей ця норма варто зменшити вдвічі.

Починати свій день найкраще із чайної ложки меду, розчиненого у 100 г теплої води –

у гарячій воді мед втрачає свої лікувальні властивості. Такий напій рекомендується вживати натще за 30 хв. до сніданку.

Нервуєте? Поповнюйте організм вітаміном В

У цілому всі вітаміни благотворно впливають на центральну нервову систему, але особливо – вітаміни групи В. Вони знімають збудження, стомлю-

восьмиста читачів і видати їм протягом року шістнадцять тисяч книг. Навіть попри те, що тоді потяг до книг був більшим, ніж нині, виконувати щоразу ці цифри було не просто.

Вона була активною учасницею колгоспної агіткульбригади – обов'язкового атрибуту тих часів. Словом і пісню агіткульбригадівці закликали селян працювати ще краще, не жаліти сил і вміння для виконання планів партії. Особливо гарячою порою для них були жнива, коли тривала битва за хліб, і зимівля на тваринницьких фермах.

Сьогодні Валентина Анатоліївна на пенсії, однак щиро вболіває за колег. Каже:

– Наша бібліотека дуже гарна, там великий книжковий фонд, але їй бракує комп'ютерів. Були б комп'ютери – більше було б читачів.

На закінчення нашої розмови дякує усім, хто був читачем в роки її праці.

– Я всіх їй пам'ятаю, – каже, – хай живуть вони довго і щасливо.

Сергій ЧОРНИЙ

На знімках: Валентина Коряк сьогодні; з чоловіком Миколою Васильовичем в молодості.

вони пішли додому. Наступного дня, в неділю, я та ще кілька чоловіків і жінок переодяглися в циганів, пішли по селу. Проходячи повз подвір'я виконроба, ми вирішили провідати його. Заїшли в двір, а хата – зачинена. Ми – стукати у вікна. Довгенько нам не відчиняли. І раптом бачу, як вибігає з хати господар, а в його руках – вила. Ми – тікати з двору.

– Так, трапляються люди, які гумору не розуміють, – підсумував свою розповідь Микола Ярмоленко.

ваність, допомагають сконцентрувати увагу. Вітаміни групи В поліпшують пам'ять і захищають нервові волокна від пошкодження.

Краще джерело вітаміну В – бобові, особливо соя. Також багато вітамінів цієї групи знаходиться в молочних продуктах, м'ясі, субпродуктах і морепродуктах.

Зміцнює нерви і йод. Абрикоси, вишня, агрус, смородина, оливкова олія, фініки, гречана каша і морська риба – відмінні джерела йоду. Не забувайте про ці продукти, вживайте їх регулярно – і ваші нерви будуть у порядку!

Тотчето вдома

Фарширована підчеревина

1 кг підчеревини, 400 г печериць, 1 цибулина, 1 морква, зелень, 3 яйця, 1 ст. л. олії або смальцю, 2 зубчики часнику, 1 лавровий лист, чорний мелений перець, мелений коріандр і сіль за смаком,

Підчеревину обробити, зачистити, помити, обсушити серветкою і розрізати уздовж на дві частини не до кінця. Яйця відварити круто, остудити і подрібнити. Дрібно порізати цибулю і гриби. Подрібнити часник і зелень. Моркву натерти на крупній тертці. Обсмажити на жирі цибулю і моркву 5 хв., потім додати гриби і смажити ще 7-10 хв., щоб випарувалася рідина. З'єднати зажарку, яйця, часник і зелень, посолити, поперчити і перемішати. Підчеревину ззовні посолити, поперчити, обсипати улюбленими спеціями, а всередину покласти начинку, зшити ниткою і щільно обгорнути фольгою. Викласти на деко і закласти у розігрітій до 180°C духовці до готовності приблизно 2 год. Готову підчеревину остудити, зняти фольгу, прибрати нитки і нарізати скибочками.

П'яна свинина

1 кг свинячої м'якоти (вирізка, ошийок), 1 головка часнику, 1 лимон, 0,5 л пива, 0,5 ч. л. меленої кориці, 3 лаврових листа, щіпка меленого кардамону, 3 горошини духмяного перцю, чорний мелений перець і сіль за смаком.

Почистити часник і розрізати кожен зубчик на 2-4 частини, залежно від розміру. Обвалити часник у крупній солі. Зробити в м'ясі надрізи, нашпигувати його часником, добре натерти ззовні сіллю і залишити на 15-20 хв. У розігрітому сотейнику з товстими стінками обсмажити свинину з усіх боків до золотавого кольору. Влити у м'ясо пиво і додати спеції. Накрити сотейник кришкою і тушкувати свинину на повільному вогні 35-40 хв., періодично перевертаючи, щоб м'ясо рівномірно тушувалося в пиві з усіх боків. З лимона зняти цедру, а сам лимон порізати тонкими скибочками. Додати у м'ясо лимонну цедру, чорний мелений перець і продовжувати тушкувати на повільному вогні до повної готовності ще 30-40 хв., періодично її перевертаючи. Готовність м'яса перевірте ножем – із розрізу має виділятися світлий сік, а не сукровиця. Готову свинину викласти на блюдо, дати трохи охолонути і прикрасити лимоном. Подавати гарячою або холодною із зеленню та овочами або з картопляним гарніром.

Ваше здоров'я Частіше обіймайте дітей

Якщо дитина отримує недостатньо тактильних відчуттів у дитинстві, зокрема й обіймів, це може в подальшому призвести до комунікативних проблем та емоційної холодності.

Багато хто помилково вважає, що у вихованні хлопчиків потрібно проявляти суворість, а прояв ніжних почуттів лише розбалує його. Психологи впевнені, що ця позиція – в корені невірна. І дівчатка, і хлопчики однаково потребують дотиків і тілесних виявів любові.

Доведено, що діти, яких батьки багато обіймали і пестили,